

BİR KESİMHANENİN KASAPLARINDA ELISA İLE HBsAg'NİN ARAŞTIRILMASI

*G.İştar DOLAPÇI**, *A.Tevfik CENGİZ***, *Mehmet KIYAN****, *Muzaffer GÖZ**,
*Aykut MISIRLIGİL+***

Anahtar Terimler:Risk grubu, Elisa, HBsAg

Key Words:Risk group, Elisa, HBsAg

OZET

Ankara Üniversitesi Tıp fakültesi Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Elisa laboratuvarında yapılan bu çalışmada, bir kamu kuruluşu kesimhanesinde kasap, et parçalayıcı ve konserveci olarak çalışan 100 kişinin serumunda, Wellcozyme-Elisa test kitleri kullanılarak, HBsAg araştırılmıştır. Deneyin "cut off" değeri 0.272 bulunmuştur. Hepatit B virus (HBV) infeksiyonlarının epidemiyolojisinin çok değişik faktörleri kapsamı nedeniyle bu çalışma programlanmıştır.

Bu kasapların erkek cinsiyette ve 15-56 yaş grubunda olduğu, önemli bir sağlık sorunlarının bulunmadığı belirlenmiştir. Bu olgularda 13/100 (% 13) HBsAg seropozitifliği not edilmiştir. Bu HBsAg taşıyıcılarının 21-45 yaş grubunda yer aldığı, kasaplık mesleğini uzun yıllardır sürdürdükleri gözlenmiştir.

SUMMARY

Researches of HBsAg in the sera of the butchers working at slaughter house by Elisa.

In the study, HBsAg was determined by Elisa Wellcozyme HBsAg kits in the sera of the 100 butchers working at slaughter house. Study was completed at Ankara University Medical School, Microbiology Department Elisa Laboratory. The cutt-off value was found as 0.272 Regarding the different factors which constitute HBV injections epidemiology this study was programmed.

The butchers were all men with a range of 15-56 years old and it was determined that they had no major health problems. Seropositivity was found as 13/100(13 %) in the above mentioned cases. The positive cases were traced between 21-45 years old and it was observed that they all worked as butchers, for many years.

* A.Ü.Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji ABD.Arşt.Gör.

** A.Ü.Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji ABD.Prof.Dr.

*** A.Ü.Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji ABD.Yrd.Doç.Dr.

+** A.Ü.Diş Hekilliği Fakültesi Mikrobiyoloji ABD.Prof.Dr.

GİRİŞ

Dünya nüfusunun yaklaşık % 10'unun sağlıklı ve asemptomatik HBsAg taşıyıcısı olduğu sanılmaktadır(1,2). Bu oranın toplumun gelişmişlik ve sosyoekonomik düzeyi ve kişisel hijyen koşullarına bağımlı olarak daha da yükselebildiği gözlenmektedir(3,4). Bulaş kaynağı olan bu taşıyıcılar, HBV enfeksiyonlarının epidemiyolojisinde oldukça önemli bir yer tutmaktadır. HBV için parenteral ve perinatal yol ile cinsel ilişki dışında mukoza ve derideki çatlaklar da giriş kapısı olabilmektedir. Kan ve kan ürünleri ile temas sıklığı, enfeksiyon riskini artırmaktadır(5). Hastalığı geçirdikten 6 ay sonra değişik aralıklarla iki kez serumunda HBsAg pozitif çıkanlar, HBV taşıyıcısı olarak değerlendirilmektedir.

HBsAg taranmasında çeşitli yöntemlerden yararlanılmaktadır. Üçüncü jenerasyon testleri olarak tanımlanan RIA, Elisa ve Reverse Passive Hemagglutination (RPHA) yöntemleri arasında en uygununun Elisa olduğu bildirilmektedir(6,7,8).

Bu araştırmada, bir kamu kuruluşu kesimhanesinde kasap, et parçalayıcısı ve konserveci olarak çalışanlarda Elisa ile HBsAg seropozitifliği belirlenmiştir. Bu grupta bulaştan çok seropozitiflik ve seronegatiflik incelenmiş ve koruyucu önlemlerin yeri irdelenmiştir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bir kamu kuruluşu kesimhanesinde kasap, et parçalayıcısı ve konserveci olarak çalışan 100 görevlinin serumunda Elisa ile HBsAg araştırılmıştır.

A.Ü.Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalında - 20°C'de saklanan bu serumlar Wellcozyme HBsAg kitleri ile test edilmiş ve deneyin "cut-off"u 0.272 bulunmuştur(9). Wellcozyme HBsAg testi, bir enzim immunoassaydir. Bu yöntemde özgül fare monoklonal antikoru kaplı kuyucuklar içinde değişik özgülüğe sahip ve alkalin fostataz bağlanmış ikinci bir fare monoklonal antikoru(konjugat) ile örnekler aynı anda inkübe edilmekte; bir dizi işlemle, renkli bir ürün oluşması sağlanmaktadır. Bu işlemden sonra(cut off negatif kontrollerin A_{490} ortalaması + 0.1) formülüne göre absorbanları cut off değerine eşit ya da daha yüksek olan örnekler HBsAg yönünden pozitif kabul edilmekte ve bunlarda standart olarak bir kez daha test tekrarlanmaktadır.

BULGULAR

Tablo-I:Et-Balık Kurumunda kasap, parçalayıcı, konserveci olarak çalışan bir grup görevlide HBsAg'ın yaş grubuna dağılımı

Yaş grubu	HBsAg		Toplam
	Pozitif	Negatif	
10-15	-	2	2
16-20	-	-	-
21-25	3	5	8
26-30	1	19	20
31-35	4	15	19
36-40	3	16	19
41-45	2	19	21
46-50	-	8	8
51 ve üstü	-	3	3
Toplam	13	87	100

Bu kasapların 15-56 yaş diliminde yer aldığı ve belirgin bir sağlık problemlerinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Kasaplık mesleğini uzun yıllardır sürdüren bu grupta 13/100 (% 13) HBsAg pozitifliği not edilmiş ve HBsAg taşıyıcılarının 21-45 yaş grubunda yer aldığı gözlenmiştir. Çalışma grubunda HBsAg negatif 87 olgu (% 87) ise ayrıca değerlendirilmiştir.

TARTIŞMA

HBV enfeksiyonlarında, iv ilaç bağımlıları, erkek eşcinseller, hayat kadınları, transfüzyon yapılanlar, hemodiyaliz hastaları, mental özürülüler ve yeni doğanlarla, aile içi HBV enfeksiyonu bulunanlar risk grupları olarak değerlendirilmektedir (10). Kan ve kan ürünleriyle parenteral geçiş, öncelikli bulaş yolunu oluşturmaktadır. Özsoylu ve Yalçiner (11) doğumsal koagülasyon bozukluğu olan 92 olguda % 5.43 HBsAg ve % 25.25 Anti-HBs seropozitifliğini vermektedir. Öztop ve arkadaşları (12) lösemili, lenfomalı ve talasemili 58 olguda 21 HBsAg ve 28 Anti-HBs seropozitifliğini açıklamaktadır. Wade ve arkadaşları (13) onkoloji ünitelerinde % 10-15 HBsAg prevalansına işaret etmişlerdir. Lenfomalı ve lösemili 77 olguda yürütülen bir çalışmamızda 22/77 (% 28.57) HBsAg pozitifliği gözlenmiştir(14). Bu arada HBV enfeksiyonlarında

risk grupları etrafı bir şekilde gözden geçirilmiş bulunmaktadır (15,16,17).

Bu çalışmada kasap kesimi incelenmiş ve % 13'lük HBsAg taşıyıcılığı önemli bulunmuştur. Bu nedenle gıda kesiminin diğer çalışanları gibi kasapların da HBsAg yönünden düzenli kontrollerinin ve HBsAg-Anti HBs seronegatiflerin aşılama programına alınmasının yararı bulunmaktadır.

KAYNAKLAR

- 1- Advances in viral hepatitis:WHO Technical Report Series 62:1, 1977.
- 2- Robinson RW.:Hepatitis B virus and hepatitis delta virus. In:Mandell GL, Douglas RG, Bennett JE(eds), Principles and Practice of Infectious Diseases. 3 rd ed. Churchill, Livingstone, New York, 1990.p:1204.
- 3- Palabıyıköğlü E.:Toplum sağlığında akut viral hepatitlerin önemi. Klimik Derg 1:38, 1988.
- 4- Tiollais P., Pourcel C., Dejean A.:The hepatitis B virus. Nature 317:489, 1985.
- 5- Wright R.:Viral hepatitis comparative epidemiology. Birth Med Bull 46:548, 1990.
- 6- Louisirirothanakul S., Wasi C., Sol kulkoo et al.:Sensitivity of Elisa and hemagglutination test for hepatitis B markers. J Med Ass Thailand 69:279, 1986.
- 7- Nath N., Dodd RY., Fang CT.:Enzyme-linked immunoassay for HBsAg. Transfusion. 23:45, 1983.
- 8- Wolters G., Kuijpers L., Kacaki J et al.:Solid-phase enzyme-immunoassay for detection of HBsAg.J Clin Path 29:873, 1976.
- 9- Wellcome diagnostics:Wellcozyme HBsAg VK 20/21 (Enhanced enzyme immunoassay for the detection of hepatitis B surface antigen) Dartford-England DA 15 AH(test prospektüsü).
- 10- Çakaloğlu Y., Ökten A., Yalçın S.:Türkiye'de hepatit B virusu enfeksiyonu seroepidemiolojisi (Taşıyıcılık-seropozitiflik prevalansı). Türk J Gastroenterohepatol 1:49, 1990.
- 11- Özsoylu Ş., Yalçın Z.:The prevalence of HBsAg and Anti-HBs in hemophiliacs in Turkey. T.Klinik Tıp Bil Araş Derg 5:159, 1987.
- 12- Öztop S., Çetingül N., Olgun N. ve ark.:Lösemili ve lenfomalı çocuklarda hepatit B enfeksiyonu. İnfeksiyon Derg.2:267, 1988.
- 13- Wade JC., Gaffey M., Wiernik PH et al.:Hepatitis in patients with acute nonlymphoblastic leukemia. Amer J Med 75:413, 1983.
- 14- Cengiz AT., Kıyan M., Uysal VA. ve ark.:Hodgkin ve Hodgkin dışı lenfomalarla, lösemili olguların serumunda, Elisa ile, HBsAgın araştırılması. İnfeksiyon Derg(baskıda).
- 15- Cengiz AT., Kıyan M., Uğurel MŞ. ve ark.:Hepatit B virus (HBV) enfeksiyonlarında bulaş yolları ve risk grupları - I. Gaziantep Ü.Tıp Fak Derg 3:300, 1992.
- 16- Cengiz AT., Kıyan M., Uğurel MŞ.:Hepatit B virus (HBV) enfeksiyonlarında bulaş yolları ve risk grupları - II. Gaziantep Ü.Tıp Fak Derg 3:308, 1992.
- 17- Cengiz AT., Göz M., Kıyan M.:Hepatit B virus (HBV) enfeksiyonlarında bulaş yolları ve risk grupları - III. Gaziantep Ü.Tıp Fak Derg, baskıda.